

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudkyň Mgr. Jarmily Úředníčkové a JUDr. Miroslavy Honusové ve věci

žalobce: **GOLDEN GASTRO SERVICE, s. r. o.**
sídlem Musorgského 876, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava,
zastoupený advokátem JUDr. Vítem Rybářem
sídlem 28. října 1610/95, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava

proti
žalovanému **Česká obchodní inspekce**
sídlem Štěpánská 567/15, 120 00 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2014 č. j.
ČOI 80886/14/O100/4000/14/Hl/Št, ve věci správního deliktu,

takto:

I. Výše pokuty, uložené žalobci rozhodnutím České obchodní inspekce, inspektorátu Moravskoslezského a Olomouckého se sídlem v Ostravě ze dne 9. 7. 2014 č. j. ČOI 76009/14/4000, ve spojení s rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 8. 2014 č. j. ČOI 80886/14/O100/4000/14/Hl/Št, ve výši 50 000 Kč se **snižuje** na částku 5 000 Kč.

II. Ve zbytku se žaloba **zamítá**.

Shodu s prvopisem potvrzuje

III. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou soudu 13. 10. 2014 v zákonné lhůtě domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2014, č. j. ČOI 80886/14/O100/4000/14/HI/Št (dále jen napadené rozhodnutí), kterým bylo podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítnuto odvolání žalobce, které směřovalo proti rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu Moravskoslezského a Olomouckého, ze dne 9. 7. 2014, č. j. ČOI 76009/14/4000, kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 50 000,- Kč pro porušení ust. § 6 a naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 24 odst. 7 písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele v rozhodném znění, a rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo potvrzeno.
2. Žalobce namítal, že správní orgány vykládají pojem diskriminace uvedený v § 6 zákona o ochraně spotřebitele velice extenzivním a dle jeho názoru nepřipustným způsobem. Napadené rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy, když vůbec nedošlo ze strany žalobce k porušení § 6 zákona o ochraně spotřebitele, a tedy ke spáchání správního deliktu. Závěry správního orgánu ohledně diskriminace nemohou obstát. Dle žalobce je nutné respektovat zákonný výklad pojmu diskriminace tak, jak je vymezen v antidiskriminačním zákoně. Ten nepovažuje za důvod diskriminace státní občanství. Podle § 2 odst. 3 v souvislosti s ust. § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona dojde k diskriminaci pouze tehdy, pokud je s osobou zacházeno ve srovnatelné situaci jinak, a to výhradně z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru. Antidiskriminační zákon je vůči dalším zákonům lex generalis. Pokud tedy jiné zákony nevymezují pojem diskriminace jinak, odlišně, speciálně, použije se úprava antidiskriminačního zákona. Zákon o ochraně spotřebitele žádné speciální ustanovení neobsahuje, proto se v části neupravené speciálně použije lex generalis, a tedy antidiskriminační zákon. Antidiskriminační zákon pojem diskriminace vymezuje komplexněji a podrobněji, proto je i za použití analogie třeba aplikovat výklad obsažený v antidiskriminačním zákoně, byť na něj zákon na ochranu spotřebitele přímo neodkazuje. Žalobce nepovažuje za správný názor žalovaného, že v této věci se antidiskriminační zákon vůbec nepoužije. V souvislosti s jeho přijetím se nijak nezměnil, ani nenovelizoval zákon o ochraně spotřebitele, proto by se použít měl. Kdyby zákonodárce nechtěl, aby byl pojem diskriminace v § 6 zákona o ochraně spotřebitele vykládán v souladu s antidiskriminačním zákonem, mohl ustanovení novelizovat, změnit použitý pojem, nicméně se tak nestalo. Proto je nutné respektovat zákonný výklad pojmu diskriminace tak, jak je vymezen antidiskriminačním zákonem. Jestliže správní orgány dospěly k závěru, že se o diskriminaci jedná, dopustily se nesprávné aplikace právního předpisu. Protože tedy zjištěná jednání žalobce nenaplnňují znaky diskriminace, jak jsou vymezeny antidiskriminačním zákonem, nemůže se jednat o diskriminaci ve smyslu zákona o ochraně spotřebitele.

3. Žalobce dále namítal, že se z jeho strany vůbec nejednalo o nerovné zacházení z důvodu státního občanství. Opatření žalobce mělo směřovat k tomu, aby neubytovával ty občany Ruské federace, kteří podporovali jednání, se kterým žalobce hluboce nesouhlasí a je proti všem jeho zásadám, nikoli aby z ubytování vyloučil všechny občany nějakého státu. Správní orgány nevzaly v potaz skutečnost, že v době, kdy mělo k údajné diskriminaci dojít, byla ze strany Ruské federace realizována anexe části cizího státu – Krymského poloostrova. Tímto nepřipustným porušením došlo k narušení územní celistvosti Ukrajiny, a tedy k bezprecedentnímu porušení mezinárodního práva. Za této situace přijala EU sankce proti vybraným osobám – občanům Ruské federace, jakož i proti právníckým osobám s domicilem v Ruské federaci. Je zřejmé, že se řada států sankčními opatřeními alespoň takto postavila proti porušování mezinárodního práva, stejně jako řada mezinárodních neziskových organizací. Je tedy otázkou, zda nelze postavit naroveň narušení celistvosti státu cizím státem za použití síly s podporou terorismu. Je tak nezbytné, aby bylo možné omezení provedené žalobcem ve vztahu k osobám podporujícím porušování práv jiných vykládáno v časových a historických souvislostech a nikoliv osamoceně.
4. Další výhrady žalobce směřovaly k výši uložené sankce, která je dle jeho názoru nepřiměřeně vysoká a nedostatečně odůvodněná. Správní orgán I. stupně dle žalobce nedostatečně zdůvodnil výši sankce, když pouhé obecné formulace nemohou podpořit závěr jím učiněný. Žalovaný poté neodstranil pochybnosti o takto uložené pokutě, když jen uvádí přitěžující okolnosti, jako složitý proces změny státního občanství a postavení silnější smluvní strany vůči spotřebiteli. Žalobce k tomu uvádí, že absence státního občanství jako jednoho z důvodů diskriminace uvedeného v antidiskriminačním zákoně je fakticky polehčující okolnost, neboť se nejedná o tak citlivé téma jako je rasa, náboženství nebo pohlaví. Postavení silnější smluvní strany pak nemůže být okolností přitěžující, neboť v případě správního deliktu diskriminace spotřebitele je postavení silnější smluvní strany jeho pojmovým znakem.
5. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že žalobce uplatnil obdobné námitky již ve svém odvolání a žalovaný se s nimi řádně vypořádal, proto odkazuje na žalobou napadené rozhodnutí. Žalovaný zdůraznil, že v ust. § 6 zákona o ochraně spotřebitele je stanoven obecný zákaz diskriminace. Podle tohoto ustanovení prodávající nesmí při prodeji výrobků nebo poskytování služeb spotřebitele diskriminovat. Na rozdíl od antidiskriminačního zákona nejsou v zákoně o ochraně spotřebitele zakotveny důvody diskriminačního jednání. Žalovaný je toho názoru, že při posuzování porušení povinnosti podle § 6 zákona na ochranu spotřebitele není omezen důvody zakotvenými v antidiskriminačním zákoně. Uvedl, že před nabytím účinnosti antidiskriminačního zákona byla spotřebiteli poskytována ochrana před diskriminací, aniž by byl správní orgán vázán určitými diskriminačními důvody, jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 20. 12. 2006, č. j. 1 As 14/2006-68). Spáchání správního deliktu spočívajícího v porušení zákazu diskriminace bylo možné konstatovat i z důvodu trvalého pobytu. Z předpisů evropského práva zapracovaných do českého právního řádu antidiskriminačním zákonem je zřejmé, že by měl být poskytován stejný standard ochrany jako před nabytím účinnosti antidiskriminačního zákona. Z uvedeného je tedy možné dovodit, že diskriminačním důvodem může být z hlediska zákona o ochraně spotřebitele i důvod, který není vymezen v antidiskriminačním zákoně. Co se týče vymezení

pojmu diskriminace, zákon o ochraně spotřebitele tento pojem nedefinuje. Správní orgán se vymezením tohoto pojmu zabýval dostatečně. Správní orgán I. stupně tento pojem vykládal pomocí antidiskriminačního zákona a posléze odkazoval i na obecné definice výrazu diskriminace a na principy stanovené v Listině základních práv a svobod. Uvedl, že správní orgán II. stupně dále poukázal i na nálezy Ústavního soudu ze dne 6. 6. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 42/04, kde je pojem diskriminace také vymezen. Správní orgány tedy při výkladu pojmu diskriminace nevycházely pouze z obecné definice, ale odkázaly i na zákonnou definici i na judikaturní závěry.

6. K námitkám žalobce ohledně použitelnosti výše uvedeného nálezu Ústavního soudu, uvedl, že tento nálezy jistě dopadá i na řešenou problematiku, neboť vymezení diskriminace tak, jak to učinil Ústavní soud v předmětném nálezu, lze nepochybně vztáhnout i na oblast soukromoprávních vztahů. Žalovaný přitom odkázal na závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 30. 10. 2014, č. j. 4 As 1/2014-28.
7. Žalovaný dále uvedl, že žalobce jednoznačně rozlišoval zájemce o ubytování podle jejich státní příslušnosti, ubytování občanů Ruské federace podmiňoval podepsáním prohlášení o nesouhlasu s anexí Krymu, občany jiných států ubytoval, aniž by po nich uvedené požadoval. Není možné směřovat mezinárodní právo a vnitrostátní právo. Uplatňování sankcí států vůči jinému státu se děje v režimu mezinárodního práva, zatímco žalobce je viněn z porušení vnitrostátního veřejnoprávního předpisu. Žalovaný se dále v písemném vyjádření zabýval odůvodněním výše uložené pokuty.
8. Krajský soud v Ostravě již o věci rozhodoval rozsudkem ze dne 1. 11. 2016 č. j. 22A 117/2014-36, kdy zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil Ústřednímu inspektorátu České obchodní inspekce k dalšímu řízení. Zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení.
9. Uvedený rozsudek krajského soudu byl však zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2017, č. j. 2 As 338/2016 – 27 a věc byla vrácena zdejšímu soudu k dalšímu řízení.
10. Krajský soud proto znovu přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
11. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že ředitel České obchodní inspekce, inspektorátu Moravskoslezského a Olomouckého, rozhodnutím ze dne 9. 7. 2014 uložil žalobci pokutu ve výši 50.000,- Kč podle § 24 odst. 12 písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů za správní delikt, kterého se podle zjištění ze dne 17. 4. 2014 v provozovně Hotel Brioni na adrese Musorgského 876/2, Ostrava – Moravská Ostrava v postavení prodávajícího – poskytovatele služby dopustil ve smyslu § 24 odst. 7 písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů tím, že porušil zákaz diskriminace spotřebitele podle § 6 tohoto zákona, když ode dne 24. 3. 2014 minimálně do dne kontroly, tedy do 17. 4. 2014, přestal ubytovávat občany Ruské federace, což deklaroval jednak na svých webových stránkách www.hotelbrioni.cz, jednak vývěskou na vstupních dveřích do hotelu.

12. Správní orgán I. stupně vycházel z kontroly, provedené inspektory České obchodní inspekce dne 17. 4. 2014 v provozovně Hotel Brioni, k níž došlo na základě několika podnětů spotřebitelské veřejnosti, s tím, že spotřebitelé poukazovali na diskriminaci občanů Ruské federace tím, že na internetových stránkách www.hotelbrioni.cz poskytovatel služby měl uvádět následující informaci: „S platností od 24. 3. 2014 neubytováváme občany Ruské federace. Důvodem je anexe Krymu. Služby našeho hotelu mohou využít pouze ti občané RF, kteří se podepíší pod prohlášení, ve kterém vyjádří svůj nesouhlas s okupací Krymu, která odporuje všem normám, které by měly platit v 21. století.“ Za účelem prokázání těchto skutečností inspektorka ČOI v postavení spotřebitelky projevila zájem o ubytování svého přítele, který pochází z Ruska a který přijede na návštěvu do Ostravy. Obsluhující recepční sdělila, že přítele ubytují, ale podmínkou poskytnutí ubytování ze strany poskytovatele služby (GOLDEN GASTRO SERVICE, s.r.o.) je, aby osoba z Moskvy podepsala následující prohlášení: „Prohlašuji tímto, že nesouhlasím jako občan Ruské federace s okupací Krymu, která odporuje všem normám, které by měly platit v 21. století.“, jméno a příjmení, adresa, podpis. Totožný text byl dle sdělení recepční pod tímto textem přeložen do ruského jazyka. Dále bylo zjištěno, že na vstupních dveřích do hotelu byla vyvěšena následující informace: „S platností od 24. 3. 2014 neubytováváme občany Ruské federace. Důvodem je anexe Krymu. Služby našeho hotelu mohou využít pouze ti občané RF, kteří se podepíší pod prohlášení, ve kterém vyjádří svůj nesouhlas s okupací Krymu, která odporuje všem normám, které by měly platit v 21. století. Váš hotel Brioni Boutique.“ Pod tímto textem byl obdobný text uveden také v anglickém jazyce. Výše citovaný totožný text byl také na internetových stránkách www.brioni.cz, přičemž informace o tom byla vytištěna 17. 4. 2014. Toto kontrolní zjištění bylo správním orgánem kvalifikováno jako porušení zákazu stanoveného v § 6 zákona o ochraně spotřebitele.
13. Součástí spisu je protokol o kontrole ze dne 17. 4. 2014, jehož přílohou je výše citované prohlášení, fotografie vstupních dveří do Hotelu Brioni a 17. 4. 2014 vytištěná informace z internetových stránek www.hotelbrioni.cz. Protokol o kontrole převzala osoba přítomná úkonům správního orgánu I. stupně dne 17. 4. 2014. Žalobce byl poučen o právu podat proti kontrolnímu zjištění písemné a zdůvodněné námitky ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení.
14. Správní orgán I. stupně následně 27. 5. 2014 vydal příkaz, proti němuž žalobce podal prostřednictvím svého zástupce odpor. 9. 7. 2014 pak bylo správním orgánem I. stupně vydáno rozhodnutí, jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání správního deliktu porušením § 6 zákona o ochraně spotřebitele, proti němuž žalobce podal odvolání.
15. Žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím odvolání zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Shodně jako v žalobě, i v odvolání se žalobce vyjadřoval k podstatě možné diskriminace, vytkl správnímu orgánu I. stupně, že pojem diskriminace podle § 6 zákona o ochraně spotřebitele vyložil velice extenzivním, nepřipustným způsobem. Odkázal na antidiskriminační zákon – zákon č. 198/2009 Sb. s tím, že ten vymezuje pojem diskriminace komplexněji a podrobněji a byť na něj zákon o ochraně spotřebitele neodkazuje, je nutno pojem diskriminace vyložit tak, jak je tento pojem vymezen v antidiskriminačním zákoně. Žalobce rovněž namítal, že zjištěná jednání nenaplňují znaky diskriminace, jak jsou vymezeny antidiskriminačním zákonem, a proto se nemůže jednat o diskriminaci podle zákona o ochraně

spotřebitele. Uvedl, že v § 2 odst. 3 zákona č. 189/2009 Sb. je vymezení způsobů diskriminace taxativní. Zdůraznil, že je nutno rozlišovat národnost a státní příslušnost a uvedl, že se nejednalo o to, že by neumožnil ubytování osobám ruské národnosti, ale občanům Ruské federace.

16. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí souhlasil s žalobcem, že pojem diskriminace není v § 6 zákona o ochraně spotřebitele nijak vymezen s tím, že je v něm diskriminace zakázána obecně a vyslovil názor, že lze konstatovat porušení zákazu diskriminace spotřebitele, aniž by k diskriminačnímu jednání došlo na základě některého z důvodů vymezených antidiskriminačním zákonem. Odkázal přitom na rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 14/2006-68, č. j. 4 As 63/2005-69, č. j. 3 As 67/2007-54. Uvedl, že žalobce s občany Ruské federace zacházel ve stejné situaci rozdílně (poskytování ubytovacích služeb v Hotelu Brioni v době vymezené ve výroku rozhodnutí správního orgánu I. stupně), než s občany jiných států, neboť ubytování občanů Ruské federace v hotelu podmiňoval podepsáním prohlášení o nesouhlasu „s okupací Krymu, která odporuje všem normám, které by měly platit v 21. století“. Občanům Ruské federace, kteří toto prohlášení nepodepsali, ať již z jakéhokoli důvodu, bylo ubytování v hotelu odepřeno. Žalovaný dovodil, že diskriminačním důvodem v uvedeném případě byla nepochybně státní příslušnost spotřebitelů majících zájem se ubytovat v Hotelu Brioni, neboť jiní spotřebitelé než ti, kteří byli Ruského občanství, nemuseli ve shodné situaci vyjadřovat svůj souhlas či nesouhlas s anexí Krymu. Žalovaný ve svých závěrech odkázal také na nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 42/04, z něhož citoval a zabýval se dále otázkou, zda jednání žalobce nebylo motivováno legitimním cílem a zda byly použité prostředky přiměřené k dosažení takového cíle. Žalovaný konstatoval, že žalobce chtěl svým jednáním vyjádřit nesouhlas s děním na Ukrajině. Právo vyjádřit svůj názor žalobci upírat nelze, není však možné tolerovat, aby si žalobce bral jako „rukojní“ svého politického názoru všechny občany státu, s jehož politikou nesouhlasí, kteří zpravidla nemohou takové dění ani příliš ovlivnit. Žalovaný zdůraznil, že žalobce chtěl prohlášení o nesouhlasu s anexí Krymu podepsat pouze po občanech Ruské federace, ačkoli s anexí mohli souhlasit i občané jiných států, po jiných než ruských občanech však podpis takového prohlášení nepožadoval. Žalovaný uzavřel, že žalobce tak nepochybně zájemce o ubytování ve svém hotelu rozlišoval podle jejich občanství. Dle žalovaného použité prostředky zjevně nebyly sledovanému cíli přiměřené,

rozdílné zacházení činěné žalobcem tedy jednoznačně bylo diskriminací. Žalovaný se zabýval i námitkami žalobce, které se týkaly uplatňování sankcí vůči určitým občanům Ruské federace v režimu mezinárodního práva, a zdůraznil, že žalobce je viněn z porušení vnitrostátního veřejnoprávního předpisu, zatímco jím uváděné sankce spadají do režimu práva mezinárodního.

17. V odůvodnění rozhodnutí se žalovaný dále podrobně zabýval výší uložené pokuty, kde dal plně za pravdu I. stupňovému správnímu orgánu. Žalovaný zopakoval, že výší uložené sankce determinuje způsob, následek a okolnosti spáchání správního deliktu. Způsob spáchání správního deliktu spočíval podle správních orgánů v přímé diskriminaci na základě státního občanství, přičemž odpovědnost za tento správní delikt je objektivní. Následkem deliktu bylo znevýhodnění spotřebitelů pocházejících z Ruské federace. K okolnostem spáchání žalovaný uvádí jako polehčující okolnosti první porušení zákona ze strany žalobce a dále odstranění oznámení o neubytovávání

občanů z Ruské federace z internetových stránek. Jako přítěžující okolnost pak žalobci přičetl postavení silnější smluvní strany a z toho vyplývající povinnost postupovat s odbornou péčí.

18. Podle ust. § 6 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění účinnému k datu 17. 4. 2014, prodávající nesmí při prodeji výrobků nebo poskytování služeb spotřebitele diskriminovat.
19. Podle ust. § 24 odst. 7 písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění účinném k datu 17. 4. 2014, prodávající se dopustí správního deliktu tím, že při prodeji výrobků nebo poskytování služeb poruší zákaz diskriminace spotřebitele podle § 6.
20. Podle ust. § 24 odst. 12 písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění účinném k datu 17. 4. 2014, se za správní delikt porušení zákazu diskriminace uloží pokuta do 3 000 000 Kč.
21. Podle čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, publikované pod č. 2/1993 Sb., ve znění účinném k datu 17. 4. 2014 (dále jen „LZPS“), se základní práva a svobody zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.
22. Podle čl. 17 odst. 1 LZPS, ve znění účinném k datu 17. 4. 2014, je zaručena svoboda projevu a právo na informace.
23. Podle čl. 17 odst. 4 LZPS, ve znění účinném k datu 17. 4. 2014, lze svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.
24. Krajský soud předně konstatuje, že ust. § 6 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v rozhodném znění, tj. ve znění účinném k datu 17. 4. 2014, neobsahuje žádný výčet diskriminačních důvodů. Je proto nutné, a to i podle judikatury Nejvyššího správního soudu, dodržovat smysl a účel dané úpravy. Zákaz diskriminace je možné v českém právním řádu nalézt v několika předpisech, přičemž základní úprava je obsažena čl. 3 odst. 1 LZPS, který uvádí demonstrativní výčet jednotlivých důvodů diskriminačního jednání.
25. Ústavní soud v řadě svých rozhodnutí nastínil postup v případě zkoumaného porušení zákazu diskriminace (Pl. ÚS 15/02 ze dne 21. 1. 2003, Pl. ÚS 42/04 ze dne 6. 6. 2006). Tento postup (test) se skládá z jednotlivých, dále zkoumaných kroků, a to: 1) zda se jedná o různé subjekty nacházející se ve stejné nebo srovnatelné situaci, 2) zda s takovými subjekty je zacházeno rozdílným způsobem, 3) pro rozdílné zacházení neexistují objektivní a rozumné

důvody. Ve zkoumané situaci porušení zákazu diskriminace spotřebitele při poskytování služeb modifikované znění daného postupu zní poté takto: 1) došlo ke zvýhodnění určité skupiny spotřebitelů před jinou skupinou spotřebitelů, 2) spotřebitelé se nacházeli ve srovnatelné situaci, 3) zvýhodnění není důvodné, nenaplnuje kritéria rozumnosti a důvodnosti, tedy nesleduje legitimní cíl a použité prostředky nejsou přiměřené danému cíli (viz judikatura ESLP např. rozsudek ve věci Larkos proti Kypru nebo Mazurek proti Francii).

26. K bodu 1. výše nastíněného testu krajský soud uvádí, že ve zkoumaném případě došlo k uzavírání smlouvy mezi poskytovatelem služeb (právníckou osobou) a zájemci o ubytování (spotřebiteli). Podmínkou ubytování s části spotřebitelů bylo přitom podepsání písemného prohlášení o nesouhlasu s anexí Krymu. V této situaci je proto dále nutné zkoumat, zda žalobcovým jednáním došlo k rozlišování sobě rovných subjektů, které část z nich poškozuje nebo omezuje (viz rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2014, č. j. 4 As 1/2014–30). Krajský soud uzavírá, že v posuzovaném případě zájem o ubytování s žalobcem projevilo několik navzájem rovných subjektů (spotřebitelů), kdy na základě žalobcova jednání došlo k jejich rozlišení. Vzhledem k tomu, že části dané skupiny bylo poskytnuto ubytování až po splnění výše uvedené podmínky, lze shrnout, že tyto spotřebitele žalobce svým jednáním fakticky omezil. Došlo tedy ke zvýhodnění určité skupiny spotřebitelů na základě snadnějšího přístupu k nabízené službě.
27. K srovnatelnému postavení spotřebitelů (bod 2. testu) krajský soud konstatuje, že ke zvýhodnění došlo při poskytování služeb ubytování, tedy při předmětu činnosti žalobce. Srovnatelné postavení spotřebitelů zde bylo na počátku, kdy jako zájemci o ubytování projevili vůli uzavřít s žalobcem smlouvu. K rozdílnému postavení došlo až při akceptaci ze strany žalobce, který rozdílně uzavíral předmětnou smlouvu se státními příslušníky Ruské federace.
28. V posledním kroku testu je nutné zkoumat, zda ono zvýhodnění je důvodné, tedy zda sleduje legitimní cíl (A) a zvolené prostředky jsou přiměřené k dosažení cíle (B).
- A) Žalobce svůj postup odůvodnil potřebou nejen vyjádřit svůj názor na věc jako takovou, ale v situaci, kdy i Česká republika odmítla anexi Krymského poloostrova, potažmo Evropská unie přijala sankce vůči Ruské federaci, měl za to, že i on je oprávněn jako jednotlivec podporovat zásady mezinárodního práva (konkrétně územní celistvost státu). Žalobce navíc neodmítl ubytovat a priori všechny státní příslušníky Ruské federace, ale jen ty, kteří odmítli vyjádřit svůj nesouhlas s anexí Krymu, a tedy podporovali jednání, které je dle žalobcova mínění nepřijatelné. K tomu krajský soud uvádí, že právo na vyjádření názoru, respektive právo na svobodu projevu je ústavně chráněným právem. Ústavní soud ve své judikatuře shledal toto základní právo za konstitutivní znak demokratické společnosti, v níž je každému dovoleno vyjadřovat se k věcem veřejným a vynášet o nich hodnotící soudy (viz nález I. ÚS 394/04 ze dne 27. 9. 2005). Ústavní soud dále uvádí, že každý názor, stanovisko nebo kritika je, vzhledem k významu svobody projevu, zásadně přípustným a omezení svobody projevu je tedy výjimkou, kterou je nutno interpretovat restriktivně a ospravedlnit ji lze jen kvalifikovanými okolnostmi (viz nález IV. ÚS 23/05 ze dne 17. 7. 2007). Situace, kdy lze omezit právo na svobodu projevu, jsou předjímány přímo Listinou základních práv a svobod v čl. 17. odst. 4, který stanovuje předpoklady omezení. Právo na svobodu projevu lze tedy omezit na základě zákona a jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnosti státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Za situace, kdy žádný právní předpis nezakazuje provozovateli služeb při jejich poskytování vyjádřit názor, je nutné konstatovat, že i žalobcův projev byl v zásadě přípustným, a tedy že jeho jednání sledovalo legitimní cíl, a sice svobodu projevu.

- B) K přiměřenosti zvolených postupů krajský soud nejprve uvádí, že v důsledku žalobcova jednání došlo k přímému rozlišení skupiny spotřebitelů. Tím, že žalobce písemný nesouhlas nevyžadoval po všech zájemcích o ubytování, fakticky presumoval souhlas s anexí Krymu všemi státními příslušníky Ruské federace. Podmínkou pro poskytnutí služby pak bylo podepsání onoho nesouhlasu, tedy reálné aktivní jednání ze strany spotřebitelů z Ruské federace. Pokud žalobcovým cílem byla, jak sám uvádí, podpora základních práv občanů jednotlivých států, tak tohoto cíle bylo možno dosáhnout i jinými prostředky, které nezakládají rozdíly mezi zájemci o poskytnutí žalobcem nabízených služeb. Prostředky zvolené žalobcem tedy nebyly přiměřené.
29. Žalobce se též, pro případ shledání porušení zákazu diskriminace, domáhal snížení případně upuštění od uložené pokuty z důvodu, že výše sankce je podle žalobce nepřiměřeně vysoká a nedostatečně odůvodněná.
30. Soudu náleží oprávnění upustit nebo snížit výši pokuty v případě, že pokuta je nepřiměřeně vysoká. Za situace, kdy žalobce in eventum navrhuje moderaci pokuty pro případ zamítnutí žaloby, a i další podmínky pro moderaci jsou splněny (rozhodnutí ve věci správního trestání, žaloba je nedůvodná), musí soud zkoumat, zda výše pokuty je nepřiměřeně vysoká. Konkrétně soud zjišťuje, zda správní orgán při zvažování výměry pokuty přihlédl ke všem zákonným kritériím a zda nepřekročil meze správního uvážení (viz rozsudek NSS č. j. 1 As 30/2004–89). Předně soud uvádí, že správní orgán I. stupně stanovil výši pokuty v mezích zákonem dovolených, když za správní delikt porušení zákazu diskriminace lze uložit pokutu do výše 3 000 000 Kč. Správní orgány se ale dopustily dílčích nedostatků při hodnocení zákonných kritérií, když při posuzování způsobu spáchání správního deliktu nevzaly v potaz legitimní cíl žalobcova jednání. Správní orgány nesprávně hodnotily způsob spáchání v neprospěch žalobce, když žalobcovo vyjádření, coby výraz svobody projevu, nemůže být hodnoceno jako okolnost přitěžující. Právo na svobodu projevu jakožto základní právo je v zásadě přímo uplatnitelné a žalobce tedy nemůže být postižen za jeho využití. Dalšího pochybení se poté správní orgány dopustily, když jako přitěžující okolnosti přičítali žalobci postavení silnější smluvní strany. Právě postavení silnější smluvní strany je totiž vyjádřeno již ve formulaci skutkové podstaty daného správního deliktu a je tedy jeho zákonným znakem. Krajský soud dal v této námitce žalobci za pravdu a konstatuje, že tímto správní orgány porušili zákaz dvojího přičítání při ukládání sankcí.
31. Krajský soud uzavírá, že v rámci principu individualizace správního trestu je nutné posoudit všechny specifika konkrétního případu tak, aby výše pokuty nebyla zjevně nepřiměřená a odpovídala povaze protiprávního jednání. Na základě shora popsanych skutečností, kdy způsob jednání žalobce (vzhledem ke sledovanému legitimnímu cíli žalobce, vzhledem k tomu, že se jedná o první porušení zákona, a vzhledem k tomu, že žalobce po vytknutí závadného jednání od něj ihned upustil) nedosáhl takové intenzity, aby odůvodňoval uložení pokuty ve výši stanovené správními orgány, soud využil moderačního oprávnění a výši pokuty snížil. Nově stanovenou výši pokuty je podle soudu dostatečně zohledněn následek žalobcova jednání s ohledem na závažnost a okolnosti spáchání správního deliktu, s přihlédnutím k faktu, že se jednalo o žalobcovo první porušení zákona. Zároveň tím také došlo k napravení chybně posouzených kritérií při ukládání pokuty ze strany správních orgánů.

32. K námitce nedostatečného odůvodnění pokuty soud rekapituluje, že právě řádné odůvodnění ukládané sankce v případě správního trestání je základním předpokladem pro přezkoumatelnost úvahy, kterou byl správní orgán při svém rozhodování veden (srov. rozsudek NSS č. j. 4 As 51/2007–68, ze dne 27. 3. 2008). V tomto směru ovšem nelze správním orgánům nic vytknout, neboť se dostatečně zabývaly důvodností výše pokuty, když zohlednily všechna hlediska sankcionování (závažnost, způsob, následek a okolnosti) a hodnotily je na základě konkrétních skutkových zjištění.
33. Na základě shora uvedeného krajský soud dospěl k závěru, že žaloba žalobce je sice nedůvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 zák. č. 150/2012 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) zamítl. Jsou však splněny podmínky pro moderaci uložené pokuty podle ustanovení § 78 odst. 2 s. ř. s., jak žalobce požadoval. Krajský soud proto výši uložené pokuty moderoval a uložil ji ve výši 5000 Kč.
34. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy procesně úspěšnějšímu žalovanému nebyla přiznána náhrada nákladů řízení proti žalobci, neboť jeho náklady nepřesáhly běžnou úřední činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 17. ledna 2018

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu